

Список використаних джерел

1. Робота єдиного електронного реєстру спростить роботу нотаріусів [Електронний ресурс] // Юридична газета. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/robita-edinogo-elektronnogo-reestru-sprostit-robotu-notariusiv.html>.
2. Куценко С. Е-реєстр прискорить оформлення майна [Електронний ресурс] / Станіслав Куценко. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/kutsenko1/elektronnij-rejestr-priskorit-oformlennja-majna-1757808.html>.
3. Пашковська Т. «Електронний нотаріат»: необхідність назріла [Електронний ресурс] / Т. Пашковська. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://corporate.interlegal.com.ua/?p=124>.

Ключові слова: нотаріат, нотаріальні послуги, електронний реєстр, нотаріальний реєстр, е-нотаріат.

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент Орзих Ю. Г.*

Ліщинська Анастасія Станіславівна

студентка 2-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОКРЕМІ СПОСОБИ ЗАХИСТУ ПРАВ КЛІЄНТІВ БАНКУ

В Україні захист прав споживачів фінансових послуг, в тому числі клієнтів банків, відбувається лише в загальному контексті і не регулюється спеціальним нормативно-правовим актом. Внаслідок того, що такі спеціальні способи не визначені, від цього зазвичай клієнти банківських установ.

Знаходить своє застосування та найбільш широке використання стаття 16 Цивільного кодексу, де вказано, що кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу.

Разом з тим, тут передбачені судові способи:

- визнання права;
- визнання правочину недійсним;
- припинення дії, яка порушує право;
- відновлення становища, яке існувало до порушення;
- примусове виконання обов'язку в натурі;
- зміна правовідношення;
- припинення правовідношення;
- відшкодування збитків та інші способи відшкодування майнової

шкоди;

– відшкодування моральної (немайнової) шкоди.

Однак, проаналізувавши матеріали практики та наукові напрацювання різних науковців, можна дійти висновку, що такий захист може здійснюватися завдяки окремим спеціальним інститутам ЦК. Так, одним із спеціальних способів захисту прав учасників інвестиційного фонду при управлінні майном є заміна компанії з управління активами. При цьому регламент корпоративного інвестиційного фонду має містити умови, за яких може бути здійснено заміну з управління активами та порядок такої заміни.

Разом з тим, та ж сама стаття 16 ЦК встановлює, що суд може захистити цивільне право або інтерес іншим способом, що встановлений договором або законом чи судом.

Однак, на практиці велика кількість банківських установ передбачають договором норму про те, що всі спірні питання будуть вирішуватися визначеним третейським судом, який у більшості випадків є «кишеньковим судом».

Також, протягом останніх років, досить широко використовується, так звана, неюрисдикційна форма захисту. Вона являє собою дії щодо захисту прав та інтересів клієнтів, що здійснюється ними самостійно. Самозахист в статті 19 ЦК розглядається як один із способів захисту цивільних прав. У порівнянні з іншими сферами, на сучасному етапі розвитку суспільства, неюрисдикційна форма захисту прав у банківській галузі, яка реалізується особою без звернення до державних та інших уповноважених органів, є менш ефективною.

Зараз у банківській системі конкурують дві тенденції – персоналізація і стандартизація. Персоналізація означає, що будь-який внесок, кредит або інший продукт банку повинен максимально враховувати індивідуальні потреби та обставини клієнта. Стандартизація, навпаки, припускає, що продукт максимально типізований і не враховує персональних обставин клієнта.

Досить новаторським виступає у сьогоднішні дні використання інституту банківських омбудсменів.

Це свого роду третейський суд між клієнтом і банком, можливість досудового врегулювання. Це пов'язано з тим, що у клієнта немає юристів і грошей на юристів. Вразливість клієнта може бути унебезпечена державою, причому теж за рахунок спеціальних відрахувань банків на утримання такого інституту омбудсменів. Причому сама назва – омбудсмен – говорить саме про захист прав слабкої сторони, а не про третейський суд для рівних партнерів.

Для цього у Верховній Раді України був зареєстрований проект Закону «Про устанovu фінансового омбудсмена», який передбачає впровадження механізму позасудового вирішення спорів між фінансовими установами та споживачами. Законопроект побудований із застосуванням міжнародного досвіду, оскільки у більшості європейсь-

ких країн, крім судів, є альтернативні шляхи вирішення таких конфліктів.

Крім цього, зареєстрований проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення захисту прав споживачів фінансових послуг», направлений на створення правового підґрунтя взаємодії фізичних осіб з банками та фінансовими компаніями за європейським зразком.

Проект запроваджує наступні механізми захисту прав споживачів:

- наявність позасудових механізмів розгляду скарг споживачів та способи доступу до них;

- наявність гарантійних фондів чи компенсаційних схем, що застосовуються відповідно до законодавства.

Таким чином, існування широкого переліку способів захисту прав клієнтів банку є надзвичайно важливим чинником для підняття рівня довіри до банківських установ та дієвості їхньої діяльності.

Список використаних джерел

1. Слободян О. Правові засади захисту прав споживачів фінансових послуг / О. Слободян // Юридична Україна. – 2013. – № 11. – С. 43-48.
2. Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення захисту прав споживачів фінансових послуг». Електронний ресурс. – [Режим доступу]: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=54522
3. Проект Закону «Про установу фінансового омбудсмена. Електронний ресурс. – [Режим доступу]: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63512
4. Цивільний кодекс України: Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № № 40-44. – Ст. 356.

Ключові слова: захист прав, клієнти банку, фінансові послуги, способи захисту прав, захист прав споживачів.

Науковий керівник: к. ю. н., доцент *Калітенко О. М.*

Мащенко Наталія Русланівна

студентка 3-го курсу факультету підготовки слідчих
Національного університету «Одеська юридична академія»

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗАВДАНУ МОРАЛЬНУ ШКОДУ

На сьогоднішній день існують проблема щодо захисту прав і свобод, а також законних інтересів людини та суспільства загалом. В багатьох нормативно правових актах, законах та кодексах записані підстави